

Júda utolsó öt királya

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 2Krónika 34; 36:11-14; Jeremiás 22:1-19;
23:2-8; 29:1-14

„Igazságosan ítélte a szegényt és nyomorultat, azért jó volt dolga. Nem ez-é az igaz ismeret felölem? azt mondja az Úr” (Jer 22:16)!

A híres orosz író, Fjodor Dosztojevszkij felforgató politikai tevékenység vádjával éveket töltött szibériai börtönökben az 1800-as években. Később beszámolt ezekről az élményekről, és leírta, hogy fogolytársaiból mennyire hiányzott a lelkiismeret-furdalás szörnyű magatartásuk miatt. „Az évek során nem láttam a megtérés egyetlen jelét sem ezeken az embereken, a nyomát sem belső merengésnek, tépelődésnek a bűneik miatt, és a nagy többség magát igaznak vélte” (Joseph Frank: *Dostoevsky, the Years of Ordeal. 1850-1859*, 95. o.).

Dosztojevszkij Jósias kivételével akár Júda utolsó öt királyáról is beszélhetett volna, akik Jeremiás szolgálata idején uralkodtak. Egyikük sem mutatta a megtérés jeleit cselekedeteik miatt, még akkor sem, amikor egyre világosabbá vált, hogy tetteik veszélyt hoznak a népre, azt a válságot, amiről az Úr Jeremiáson keresztül szólt.

Istennek eredetileg nem volt szándéka Izraelnek királyt adni, a heti tanulmányunk végére megértjük, miért nem. Felismerjük azt a komoly nyomást is, amivel Jeremiásnak szembe kellett néznie szolgálata alatt.

JEREMIÁS SZOLGÁLATA JÓSIÁS KIRÁLY IDEJÉBEN

Jósiás a déli királyság tizenhatodik uralkodója (Kr. e. 640-609), harmincegy évig volt király Izraelben. Nyolc évesen kezdett uralkodni, a két leggonoszabb júdeai király volt az elődje: az édesapja (Ámón) és a nagypapa (Manassé). Jósiás a választott nép leghűségesebb uralkodói közé tartozott Dávid és Ezékiás király mellett.

„Gonosz királytól származott; kísértések vették körül, amelyek atyja nyomdokára csábították, s nem sok tanácsosa bízta a helyes út követésére. Jósiás mégis hű volt Izrael Istenéhez. A letűnt nemzedékek botlásainak intő példáját látva, a bűn mélysége helyett, ahova atyja és nagyatyja süllyedtek, a jót választotta, »nem tért el attól sem jobbra, sem balra«. Felelősségteljes hivatásának tudatában elhatározta, hogy az Izrael uralkodóinak adott eligazítás szerint jár el. Mivel engedelmes volt, Isten tisztességre való edényként tudta felhasználni” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, 240-241. o.).

Olvasd el 2Krónika 34. fejezetét! Melyek voltak Jósiás reformjának összetevői, és ezek miért bírnak központi jelentőséggel, amikor közösségi vagy személyes lelki reformról beszélünk?

Jósiás reformja két fontos területet érintett: először is meg akart szabadulni mindentől, ami kapcsolatba hozható a bálványimádással. Tehát azon munkálkodott, hogy eltávolítsa a helytelen szokásokat a nép életéből. Ez volt az első intézkedése. A gonosz és helytelen gyakorlatok elhagyása még nem jelenti automatikusan a jót. Másodszor, amikor a király végighallgatta a törvény könyvét, amit előtte olvastak fel, szövetséget kötött az Úrral, „*hogy az Urat követik, parancsolatait, intelmeit és rendelkezéseit teljes szívükből és teljes lelkükből megtartják, és teljesítik a szövetség ígéit, melyek meg vannak írva abban a könyvben*” (2Krón 34:31, RÚF).

Olvasd el 2Krón 34:32-33 verseit! Mit mondanak el ezek a versek a jó példa erejéről, különösen azok körében, akik hatalom és befolyás birtokosai? Gondolkozz el azon, hogy szavaid és tetteid milyen hatást gyakorolnak másokra!

JÓÁHÁZ ÉS JÓJÁKIM: AZ UTÓDOK

Jóáház huszonhárom éves volt, amikor követte apját Izrael trónján, és csupán három hónapig uralkodott. Az egyiptomi politikát nem kedvelte, ezért a fáraó három hónapi uralkodás után a fáraó fivérét ültette trónra. Jóáház pedig Egyiptomba hurcoltatta, ahol meg is halt (lásd 2Kir 23:31-34; 2Krn 36:4).

Jóáház Jójákim követte, aki Kr. e. 609-598-ig uralkodott, ő Jósiás fia volt. Amikor Nabukodonozor elfoglalta Jeruzsálemet, Jójákim királyt Babilonba vitte fogságba, a templom felszerelésének egy részével együtt. Jeremiás ismét figyelmeztette a népet, hogy az új király romlásba vezeti a nemzetet.

Olvasd el Jer 22:1-19 verseit! Mi volt az Jójákimban, ami az Úr dorgálását váltotta ki?

Az Úr Jeremiás prófétán keresztül keményen üzent ennek a korrupt és kapzsi uralkodónak. Jóáház apja kül- és belpolitikáját kívánta folytatni, anélkül, hogy Istennel való bensőséges viszonyát is ehhez alakította volna (lásd 2Kir 23:35). Miközben az ország hatalmas hűbéradót fizetett Egyiptomnak, és a király a katonasággal hajtatta be az adókat, Jójákim nem elégedett meg az elődei által épített királyi palotával. Vétett a Tóra előírásai ellen is, amely egyértelműen rendelkezik arról, hogy a munkásokat ki kell fizetni. *„A te felebarátodat ne zsarold, se ki ne rabold. A napszámos bére ne maradjon nálad reggelig”* (3Móz 19:13). Jósiással ellentétben Jójákim megengedte, hogy pogány szokások virágozzanak az országban.

Jer 22:16 különösen erős üzenettel bír. Összehasonlítva a korrupt Jójákim királyt atyjával, Jósiással, az Úr azt üzenté neki: *„Igazságosan ítélte a szegényt és nyomorultat, azért jó volt dolga. Nem ez-e az igaz ismeret felőlem? azt mondja az Úr!”* Tehát Isten követése nyilvánvalóvá válik abból, ahogyan a szükségben levőkkel bánunk, amikor túllépünk önző érdekeinken, hogy segítsünk azokon, akik nem képesek azt viszonzni. Sok más helyen láthatjuk a Szentírásban az Úr törődését a szegények és rászorulóik iránt. Vagyis lássuk meg a felelősségünket, és segítsünk azokon, akik képtelenek változtatni életükön.

Időzzünk el ennél a gondolatnál, hogy a „szegények és rászorulóik” által hogyan ismerjük meg az Urat! Mit jelent ez?

JÓJÁKINNAK, JÚDA KIRÁLYÁNAK RÖVID URALKODÁSA

Júda tizenkilencedik királya Jójákin lett, Jójákim fia, aki mindössze három és fél hónapot töltött el Dávid trónján. Kr. e. 598-ban megérkezett Jeruzsálem falai alá Nabukodonozor, és az akkor tizennyolc éves fiatal királyt fogságba vitette anyjával, feleségeivel és sok ezer más előkelő fogollyal együtt. Rabságának harminchetedik évében, Kr. e. 561-ben Nabukodonozor utóda Evil-Meróda megkegyelmezett Jójákinnak, és a babiloni király asztalánál foglalhatott helyet, így a rabruha helyett királyi köntöst ölthetett magára (lásd 2Kir 25:27-30; Jer 52:31-34). Gyermekei is ott voltak a királlyal Babilonban, akiknek - Jeremiás jóvendőlése alapján - le kellett mondaniuk Dávid trónjáról.

Olvasd el Jer 29:1-14 verseit, az Úr szavát Jeremiás által, miután Jójákin királyt és családját fogolyként elhurcolták Jeruzsálemből. Még ilyen tragédia közepette is miként nyilvánul meg Isten szeretete és kegyelme?

A Biblia leghíresebb versei között tartjuk számon a következőt: „Mert én tudom az én gondolatimat, amelyeket én felőletek gondolok, azt mondja az Úr: békeességnek és nem háborúságnak gondolata, hogy kívánatos véget adjak néktek” (Jer 29:11). Látható a közvetlen kapcsolat: az Úr beszél Jeremiáson keresztül Júda foglyaihoz, akik megtapasztalták, hogyan lehetetleníti el életüket a babiloni hódítás. Nem számít, mennyire rossz helyzetben voltak, mert az Úr azt akarta, hogy meglássák, mennyire szereti őket és a javukat akarja. Figyelembe véve a rémisztő körülményeket, bizonyára szívesen fogadták a reményteljes ígéreteket. Így még a figyelmeztetések és fenyegetettség ellenére is a népnek megadta a jövő és remény ígértét. Milyen fontos lehetett számukra ez a bátorítás, főként a szenvedés időszakában!

Jövő és remény? Milyen ígéreteket kérhetünk az Úrtól a jövőre és reményre vonatkozóan, a jelenlegi helyzetünk ellenére? Mit jelent ez?

A ZSÁKUTCA VÉGE...

Olvasd el 2Krón 36:11-14 verseit! Mi jellemezte az utolsó júdai király uralkodását, és milyen állapotok voltak akkor Izraelben? A hitehagyásnak milyen lelki megjelenését láthatjuk ezekben a versekben?

A huszonegy éves Sedékiást (Mattaniásként is ismert volt) Nabukodonozor helyezte trónra bábkirálynak. Sajnos, ahogy az Írásokból ismerjük, ő nem tanult a múlt dolgaiból, amelyek a korábbi királyokkal történtek, és ennek eredményeként még nagyobb romlást hozott a nemzetre.

2Krón 36:14 verse komoly kijelentést fogalmaz meg, amely rámutat a hitehagyás legmélyebb pontjára. A Sedékiás uralkodása alatt elkövetett bűnlajstrom miatt így fogalmaz: Júda követte a „pogányok minden undokságát”.

Évszázadokkal a kivonulás után mint a szövetséges nép utódainak, világosságként kellett volna élniük a nemzetek között (5Móz 4:5-8). Azonban oly mértékben ragadta meg őket a világias kultúra, szomszédaik kulturális és vallási környezete, hogy vakon követték a „pogányok undokságait”.

Van ebben tanulság számunkra is?

Olvasd el Jer 38:14-18 verseit! Mit kérdezett Jeremiástól a király és miért?

A megoldás az, hogy be kell hódolni a babiloni uralkodó előtt – ez Isten üzenete. A leigázás az Úr büntetése a hitehagyásuk miatt. Azonban a király képtelen a megalázkodásra, aggódik, mivel a háborúpártiak még az életét is elvonnák, ha meghajtaná magát a hódító előtt, ezért a prófétával való beszélgetésének titokban kellett maradnia. Sedékiás azonban nem hallgatott az Úr szavára, és katonai szövetségre lépett Nabukodonozor ellen. Izrael bízott az egyiptomi győzelemben. Nabukodonozor azonban Kr. e. 597-ben megsemmisítette a fáraó seregét. Ez a vereség megpecsételte Jeruzsálem és a nemzet sorsát. Az Úr oly sok lehetőséget adott a megtérésre, a reformációra és a megújulásra, ám Júda mindezt elutasította.

Egyházunk küldetése, hogy hirdessük mindenkinek az üzenetet, amit senki más nem hirdet a világon. Sok tekintetben hasonlít ez ahhoz, amit Júdának is tennie kellett volna. Mit tanulhatunk a hibáikból?

A SÖTÉT ÉVEK (A MARADÉK)

Mi lett Jeruzsálemből és az országból Isten üzenetének visszautasítása után? Jer 39:8-9

Minden, amire Isten korábban intette őket, hogy meg fog történni, az pontosan be is következett. Minél kevésbé fogadták el a figyelmeztetéseket, annál valóságosabbá vált számukra, amikor bekövetkezett. Melyikünk nem tapasztalt már valami hasonlót? Az Úr figyelmeztet bennünket, hogy ne tegyünk meg valamit, mert máskülönben ez és ez fog történni, de mi ennek ellenére megteesszük, és amire figyelmeztettek bennünket, az be is következik.

Milyen üzenetet találunk Jer 23:2-8 verseiben? Milyen reménységet adott ez a népnek ott?

A következmény lesújtó: mindenféle halottak, a város és a szent templom felégetve, Jeruzsálem kőfalai megüszkösödött romhalmazzá váltak. A zsidó népnek akkor el kellett volna tűnnie a történelemből, mint ahogy abban a korban eltűnt sok más nemzet is, akik hasonló megpróbáltatásokon mentek át.

Az Úrnak azonban más tervei voltak. A fenti versekből (és egyéb prófétai írásokból) megértjük, hogy az Úr reményt kínált fel, miszerint nem minden veszett el, ugyanis a maradékot megtartja, akik visszatérnek majd, és rajtuk keresztül az ígéretek beteljesednek. Ez arra mutat rá, hogy – a pusztulás és romlás figyelmeztetésén túl – a próféták adták az egyetlen reményt a népnek.

„Azok a pusztulást és halált hozó sötét évek, amelyek Júda országának végét jelezték, a legbátrabb embert is kétségbe ejtették volna, ha Isten szolgálai nem hirdetnek bátorító üzenetet profetikus kinyilatkoztatásaikban. Jeruzsálemben Jeremiás, a babiloni udvarban Dániel, a Kébár partján pedig Ezékiel által tette világossá szándékát az irgalmas Isten, és biztosította választott népét, hogy kész teljesíteni Mózes írásaiban megörökített ígéreteit. Amit mondott, megcselekszi – biztosan megteszi – azokért, akik hűségesek hozzá. Isten Igéje »élő és maradandó« (1Pt 1:23)” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, 288. o.).

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„Júda hitehagyásának utolsó éveiben a próféták intései látszólag nem sok eredményre vezettek. Amikor pedig a káldeusok seregei harmadszor és egyben utoljára ostromolták Jeruzsálemet, mindenkit elhagyott a remény. Jeremiás teljes pusztulást jövendölt, és mivel változatlanul hangoztatta, hogy Júda adja meg magát, börtönbe vetették. Isten azonban nem hagyta reménytelen kétségbeesésben a városban levő hűséges maradékot. Jeremiás még akkor is kapott új kinyilatkoztatásokat a Menny megbocsátó és megmentő készségéről, amikor a jövendölésein gúnyolódók szigorúan őrizték. Ezek a kijelentések azóta is a vigasz kimeríthetetlen forrását nyújtják Isten egyházának” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, 289. o.).

Elemezd ezt a kifejezést: „a Menny megbocsátó és megmentő készsége”! Gondolj mindazokra az utakra, amikor számunkra is megmutatta az Úr „a Menny megbocsátó és megmentő készségét”. A keresztnek ez a feladata, hogy megmutassa nekünk ezt a készségeket. Ismerjük Isten Igéjét, amely kinyilatkoztatja számunkra a megváltás tervét. Megkaptuk a Prófétaág Lelke csodálatos ajándékát is. Milyen más módon láthatjuk még „a Menny megbocsátó és megmentő készségeit” életünkben?

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

1. „És mondának, Jeremiás prófétának: Hallgasd meg alázatos kérésünket és könyörögi érettünk az Úrnak, a te Istenednek mind a maradékért; mert kevesen maradtunk meg e sokaságból, mint a te szemeid jól látnak minket” (Jer 42:2). Mit mond el ez a vers és Jer 23:3 a maradékról Jeremiás könyvében?
2. Könnyű fürkésző szemmel figyelni a szent történelmet, benne felfedezni Isten népének hibáit, lelki hiányosságait, gyengeségeit. Vissza is kell tekinteni, mivel ezek a bibliai történetek a mi tanulságunkra írtak meg (1Kor 10:11). A szomorú dolog ebben az, hogy sokan akkor azt hitték, hogy jót cselekszenek és megfelelő a kapcsolatuk az Úrral. Milyen figyelmeztetésnek kell lennie még előttünk? Mennyire vagyunk vakok a saját helyzetünk megítélésében? Miért kell ebben a folyamatban a keresztet helyezni a középpontba? Mi történne velünk, ha nem lenne a kereszt a lelki életünk középpontjában?

PÁSKULYNÉ KOVÁCS ERZSÉBET: MINT A FÁK

Ha az emberek is, mint a fák,
úgy viselnék az élet viharát,
megtépve is hallgatni tudnának:
csöndben viselnék, ami nagyon fájhat.

Túrnék, ha a villám életükbe vág:
egy-egy bánat, mint a lombhullatás
új tavaszt hozna és semmi mást.

Teremne a szívük száz, új rügyet,
és messze járna tőlük a gyűlölet.
A megbántásra nem volna válasz,
életük lenne a csendes alázat.

Árnyék lennénk a verejtékezőnek,
és meleg a didergő szegénynek.
Gyümölcsöt teremnénk gazdagon,
azt mondanánk: mindet odaadom...

Nem kívánnánk semmit cserébe,
teremnénk újat a helyébe.

- Ha az emberek is, mint a fák,
átölelnék karjukkal egymást,

egymást szeretve, egymást féltve,
szavak nélkül is egymást értve:
nem tépne külön a fergeg,
egy lennél velem és én Teveled.